

være, saa vi kunne spare os vort personlige Arbejde i dem. Over for dette Ministeriums Vedkommende, som roser sig af at sidde inde med enestaaende Evner til at administrere Landet, forekommer det mig, at dette er det bedste Vidnesbyrd om, hvilken Sandhed der er deri.

Men naar jeg saa vender mig til Realiteten, idet jeg ser bort fra selve den Situation, under hvilken vi tvinges til at tage Standpunkt til dette Lovforslag, til at tage det, som det er, eller lade det gaa i Stykker, kan jeg ikke sige andet, end at jeg beklager i adskillige Punkter den Affattelse, Landstinget har givet Forslaget, og der forekommer det mig, at Dadelen maa rettes først og fremmest, ja saa godt som udelukkende mod den højtærede Minister. Den højtærede Indenrigsminister fremsatte i forrige Samling her et Forslag, som han fremstillede for os som det bedste, der hidtil var fremkommet paa Markedet, som det moderneste Udtryk for Bestræbelser, som han følte sig særlig kaldet til at varetage. Ministeren fremtraadte for os med hele Glansen fra Delegeretvirksomheden paa Berlinerkonferencen i 1890. Saa finder den ærede Minister sig med forholdsvis stor Sindsro i de Forandringer, vi foretage. Dem af dem, der vare Forbedringer, kunde han jo sagtens tage imod, men han tog ogsaa med forholdsvis stor Sindsro imod de Indskrænkninger, som Folketinget foretog i hans Lovforslag. Nu vel, den højtærede Minister kunde vel forudsætte, at han ikke hernede havde en saadan Tilslutning, at det, at han satte sin Stilling ind paa Sagen, vilde veje særlig tungt til for os, kun for det lille Højreparti vilde det have haft nogen Betydning; *hvilken* Betydning det har haft, er jo en Ting, som unddrager sig Offentligheden. Men i Landstinget er jo Stillingen en ganske anden. Der kunde man dog vente, at naar nu den ærede Minister kom op fra Folketinget med et Forslag, om hvilket jeg tror, at Ordføreren med nogen Føje har sagt ved sidste Behandling, at saaledes som det var, burde det helst være, og det taalte i Sandhed ikke nogen synderlig Afsvækkelse, blev Forholdet et andet. Nu kommer Ministeren op til Landstinget, og saa finder han sig i, at dette allerede i Forvejen beskaarne Forslag bliver yderligere indskrænket, yderligere forringet, yderligere beskaaret. Der kunde man dog i det mindste have ventet, at Ministeren med Vægt kunde have sat sin Stilling ind derpaa. Den højtærede Minister skyer jo ikke uden for denne Sag at fremstille, hvor stor Betyd-

ning just hans Forbliven i Ministeriet har, hvilken Betydning der blev tillagt den ved det nuværende Ministeriums Dannelse, hvor nødtvungent han gik ind i Ministeriet, hvilket Offer det var, han bragte, hvor gerne han havde ladet være at gøre det, han havde gjort det for Sagens, for Fædrelandets Skyld. Han, som indtager en saadan Stilling i Ministeriet, maatte jo kunne sige til Landstinget: jeg sætter min Stilling, min Portefølje ind paa, at saaledes som Forslaget nu er, saaledes bør Landstinget vedtage det. Det har den højtærede Minister ikke gjort.

Nu, da Ministeren ikke har gjort det, og Landstinget i mange Maader har stillet sig ret uvillig og vrangvillig til Loven og kun tager den paa flere Punkter i en ikke saa lidet reduceret Skikkelse, er det ret vanskeligt for os at tage Stilling dertil, ikke mindst paa Grund af det fremrykkede Tidspunkt af Samlingen. Jeg mener, at naar Landstinget roser sig af det energeriske Arbejde, man har gjort der, fortjener det ikke mindre Paaskønnelse, at det faa Dage før Rigsdagens Slutning har kunnet lykkes at samle 13 af Udvalgets 15 Medlemmer til den Erklæring, der er afgiven over Sagen, at endogsaa fjerntboende, jydsk Rigsdagsmænd ere blevne her til Stede paa Grund af deres Interesse for Sagen og for at komme til at afgive deres Stemme derover. Men vi have haft vanskeligt ved at komme til et Resultat, meget vanskeligt ved at bestemme os til, om vi burde tage Loven, saaledes som den er.

Jeg skal nævne de Ændringer, som Landstinget har foretaget i Loven, idet jeg overspringer alt, hvad der er rent redaktionelle Ændringer eller Bagateller. Gaar jeg til Lovens § 1, har Landstinget indsat ved Siden af Landbrug, Fiskeri, Havebrug og Skovbrug som de Virksomheder, angaaende hvilke Kommunerne ikke maatte lovgive med kommunale Vedtægter, Søfart. Paa dette Punkt kan jeg ikke indvende noget mod Landstingets Forslag; det forekommer mig, at Søfart hører til de Virksomheder, som ikke ere egnede til at indtages under kommunale Vedtægter.

Det næste Punkt, jeg vil omtale, er Nr. 7—8 til § 2, hvorved Landstinget indskrænker Omfanget af de statistiske Oplysninger, Fabriktilsynet kan begære. Jeg synes ikke, det er rigtigt, hvad Landstinget der har gjort, men det maa vel være en Sag mellem Indenrigsministeren og Statens statistiske Bureau; det er derfra særlig, Ønsket er kommet frem om at faa Ret til at begære disse statistiske Oplysninger.